
MEMÒRIA DE RESPONSABILITAT SOCIAL

Universitat de Barcelona

Aspectes destacables

2012 –
2013

Edita:

Secretaria General
Universitat de Barcelona

Rector:

Dídac Ramírez Sarrió

President del Consell Social:

Salvador Alemany i Mas

© Universitat de Barcelona

Elaboració:

Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social

Edició:

Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona

Dipòsit legal:

B-8.446-2015

Dipòsit digital UB:

<http://hdl.handle.net/2445/63642>

Índex

1. Introducció	4
2. Extracte de les cartes del rector i del president del Consell Social	5
3. Evolució de la responsabilitat social a la Universitat de Barcelona	6
4. Responsabilitat social en l'activitat docent i investigadora de la UB	7
5. Recull de polítiques i iniciatives de responsabilitat social que s'orienten a la comunitat universitària	10
5.1 Beques i ajuts	10
5.2 Prestacions socials i sanitàries	11
5.3 Compromís amb la igualtat entre dones i homes	12
5.4 Programes d'integració i convenis destinats a ajudar l'alumnat amb unes necessitats especials	14
5.5 Conciliació laboral	15
5.6 Atenció a les situacions especials del PAS	15
6. Recull de polítiques i iniciatives de responsabilitat social que s'orienten al conjunt de la societat	17
6.1 Col·laboració amb l'entorn proper	17
6.2 Universitat de l'Experiència	18
6.3 Voluntariat UB	19
6.4 Projectes d'aprenentatge i servei	21
6.5 Fundació Solidaritat	24

Introducció

1

Aquest document s'ha elaborat per possibilitar un accés ràpid i senzill a alguns dels aspectes més destacables de la *Memòria de responsabilitat social 2012-2013*. Seguint el model iniciat l'any passat, s'ha optat per incloure-hi els apartats de la memòria que recullen actuacions, tenint en compte que altres documents, com ara [La Universitat de Barcelona en xifres](#) o la mateixa *Memòria de responsabilitat social 2012-2013*, ja integren els elements més descriptius. Tanmateix, no hem reportat les actuacions que la Universitat ha dut a terme en matèria mediambiental, atès que també estan àmpliament detallades al [Pla de sostenibilitat](#) i a la [Memòria de seguiment 2013 del Pla de sostenibilitat](#).

En definitiva, cal no oblidar que en les properes pàgines només es recullen algunes de les moltes actuacions que s'han dut a terme des de la Universitat. Per tant, per tenir una imatge completa de la realitat de la Universitat de Barcelona, cal consultar la [Memòria de responsabilitat social 2012-2013](#).

Extracte de les cartes del rector i del president del Consell Social

La recent conjuntura socioeconòmica ha prioritzat la visibilitat de la responsabilitat social de les institucions públiques, en tant que són agents implicats en el territori. La Universitat de Barcelona, com a agent social de primera magnitud fortament arrelat al país, assumeix compromisos amb la seva gent: amb els estudiants, amb el professorat, amb el personal d'administració i serveis, i també amb la societat en general. Intensifiquem aquests compromisos, més enllà de defugir-los, perquè la responsabilitat social és inherent a la nostra activitat.

Carta del rector

La responsabilitat social té un paper important a la UB i la virtut principal d'aquesta memòria és informar de les polítiques i actuacions institucionals en els àmbits econòmic, social i ambiental, i fer-les visibles de manera integrada. A la vegada, és un instrument per rendir comptes al conjunt de la societat, a la comunitat universitària i a tots els grups d'interès de la UB sobre els compromisos, objectius i resultats de les actuacions en les diferents dimensions universitàries, dels quals fa una avaluació implícita que constitueix una base de millora.

Carta del president del Consell Social

Evolució de la responsabilitat social a la Universitat de Barcelona

L'any 2008, amb l'arribada de l'equip de govern del rector actual, Dídac Ramírez, la UB va optar per impulsar i promocionar la responsabilitat social i convertir-la en un eix central en la seva gestió. Des de llavors, a poc a poc, la cultura de la responsabilitat social ha anat consolidant-se i calant entre la comunitat universitària: des dels estudiants fins als òrgans de govern, passant pel PDI i el PAS.

En consonància amb aquest progrés, s'han ampliat les actuacions que es duen a terme: s'ha passat d'elaborar simplement una memòria de responsabilitat social anual a aprovar el Pla de sostenibilitat, participar en una iniciativa per obtenir la Càtedra Unesco d'Economia del Bé Comú, treballar en la inclusió de clàusules socials en les contractacions i elaborar un codi de responsabilitat social. A més, la UB continua atorgant un paper decisiu a la responsabilitat social: un dels objectius del Pla director 2013-2016 és, precisament, reforçar-la.

Pel seu tarannà transversal, tota la comunitat universitària participa del desenvolupament de la responsabilitat social, però s'han creat dos espais específics per tractar-la: la Comissió de Responsabilitat Social i l'Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social.

La Comissió està formada per membres dels diferents grups d'interès de la UB, i la presideix el rector. Té la missió de marcar la línia que s'ha de seguir en matèria de responsabilitat social i d'aprovar la memòria anual i qualsevol altre projecte o iniciativa que es vulgui impulsar.

L'Oficina impulsa els valors de la responsabilitat social proposant mecanismes que permetin aconseguir una universitat socialment més responsable. A més, elabora la memòria i lidera altres projectes i iniciatives en matèria de responsabilitat social.

Responsabilitat social en l'activitat docent i investigadora de la UB¹

La UB imparteix graus, màsters universitaris i màsters propis en què s'estudien de manera específica aspectes estretament relacionats amb la responsabilitat social, ja sigui mitjançant assignatures sobre responsabilitat social, ètica o medi ambient i sostenibilitat, o bé per mitjà de sessions dedicades a aquestes qüestions.

LA RESPONSABILITAT SOCIAL EN LA DOCÈNCIA DE LA UB			
	GRAUS	MÀSTERS UNIVERSITARIS	MÀSTERS PROPIS
Assignatures sobre responsabilitat social, ètica o medi ambient i sostenibilitat	<ul style="list-style-type: none"> - Reciclatge, Reutilització i Revalorització de Materials (grau d'Enginyeria de Materials)* - Materials i Medi Ambient (graus de Química i d'Enginyeria de Materials) - Bioètica i Legislació Podològica (grau de Podologia) - Introducció a l'Ètica (grau de Filosofia) - Ètica (grau de Filosofia) - Ètica, Valors i Educació Social (grau d'Educació Social) - Ètica, Medicina Preventiva i Salut Pública (grau de Ciències Mèdiques Bàsiques) - Ètica i Responsabilitat Social de l'Empresa (grau d'ADE) Psicologia Ambiental (grau de Psicologia) 	<ul style="list-style-type: none"> - Bioètica i Dret (màster de Lideratge i Gestió dels Serveis d'Infermeria) - Direcció per Valors (màster de Gestió en Serveis d'Infermeria) - Responsabilitat Social Corporativa (màster de Gestió i Desenvolupament de Persones i Equips en les Organitzacions) - Aspectes Ètics, Legals i de Gestió de l'R+D i Emprenedoria en Biotecnologia (màster de Biotecnologia Molecular) 	<ul style="list-style-type: none"> - Bioètica i Dret (màster de Gestió en Serveis d'Infermeria, ofert per mitjà de l'IL3) - Direcció per Valors (màster de Gestió en Serveis d'Infermeria, ofert per mitjà de l'IL3)

* És una assignatura de quart curs d'Enginyeria de Materials. L'any 2012-2013 encara no s'havia començat a impartir perquè la primera generació de graduats d'Enginyeria de Materials a la UB encara cursava tercer.

¹ Aquest apartat s'ha elaborat a partir d'informació facilitada pels caps d'estudis i degans de la UB. L'Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social no ha fet cap valoració del grau d'adequació de la informació rebuda.

	<ul style="list-style-type: none"> - Responsabilitat Social Corporativa (grau de Publicitat i Relacions Públiques, de l'Escola Superior de Relacions Públiques, centre adscrit a la UB) - Comunicació per a la Igualtat: Ètica i Deontologia (grau de Publicitat i Relacions Públiques, de l'Escola Superior de Relacions Públiques, centre adscrit a la UB) 	<ul style="list-style-type: none"> - Qualitat i Medi Ambient (màster interuniversitari de Seguretat i Salut en el Treball: Prevenció de Riscos Laborals, conjunt amb la UPC i la UPF) 	
Assignatures que dediquen sessions a la responsabilitat social, l'ètica o el medi ambient i la sostenibilitat	<ul style="list-style-type: none"> - Estadística Mèdica (grau inter-universitari d'Estadística, conjunt amb la UPC) - Estadística per a les Biociències (grau interuniversitari d'Estadística, conjunt amb la UPC) - Introducció als Sistemes d'Informació i Documentació (grau d'Informació i Documentació) - Cerca i Ús d'Informació (grau d'Informació i Documentació) - Aspectes Legals de la Informació (grau d'Informació i Documentació) - Propietat Intel·lectual (grau d'Informació i Documentació) - Preservació i Conservació (grau d'Informació i Documentació) - Antropologia Ecològica (grau d'Antropologia) - Arqueologia i Exercici de la Profesió (grau d'Arqueologia)* - Sociologia de les Professions, Ocupació i Treball (grau de Sociologia) - Sociologia de les Organitzacions (grau de Sociologia) - Intervenció Política i Social (grau de Sociologia) - Sociologia dels Processos Globals (grau de Sociologia) - Direcció de les Organitzacions (grau d'ADE) - Direcció Estratègica (grau d'ADE) 	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi de Negoci i Negociació. Emprenedoria (màster de Direcció d'Empreses de l'Esport) - Avaluació de Jaciments Minerals (màster de Recursos Minerals i Riscos Geològics) - Gestió d'Experiències (màster de Direcció Hotelera i de Restauració, de l'Escola Universitària d'Hoteleria i Turisme CETT, centre adscrit a la UB) - Sistemes de Gestió Empresarial (màster de Recerca en Empresa) - Globalització i Societat (màster de Dret de l'Empresa i dels Negocis) 	<ul style="list-style-type: none"> - Management. Executive MBA - Operations. Executive MBA - Gestió Innovadora de la Immigració (màster interuniversitari de Migracions Contemporànies, conjunt amb la UAB)

* És una assignatura de quart curs d'Arqueologia. L'any 2012-2013 encara no s'havia començat a impartir perquè la primera generació de graduats d'Arqueologia a la UB encara cursava tercer.

Font: Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social

A més, la UB ofereix vuit màsters que tracten íntegrament temàtiques molt vinculades a la responsabilitat social:

- Bioètica i Dret: Problemes de Salut i Biotecnologia (màster propi).
- Responsabilitat Social Corporativa: Comptabilitat i Auditoria Social (màster propi ofert per mitjà de l'IL3).
- Economia Social i Direcció d'Entitats sense Ànim de Lucre (màster propi ofert per mitjà de l'IL3).
- Energies Renovables i Sostenibilitat Energètica (màster universitari).
- Intervenció Educativoterapèutica Assistida amb Animals (màster propi).

- Intervenció Pedagògica Sistèmica amb Coaching Sistèmic (màster propi).
- Interpretació i Intervenció en la Comunicació i Llengua de Signes (màster propi).
- Agricultura Ecològica (màster propi).

També són remarcables els projectes d'aprenentatge i servei² duts a terme a la Facultat de Dret (anomenat [Dret al Dret](#)) o a les [facultats de Pedagogia o de Formació del Professorat](#) (tractats a l'apartat 7.7 d'aquesta memòria).

Finalment, cal assenyalar que, des del curs 2011-2012, a la Facultat d'Economia i Empresa s'organitzen, durant tres setmanes, conferències i debats en què participen experts en economia social i en entitats del tercer sector, per tal que els estudiants coneguin de primera mà què és i què representa l'economia social i el tercer sector en un entorn econòmic com l'actual.

² És una metodologia educativa que combina l'aprenentatge acadèmic i el servei a la comunitat en un únic projecte en el qual l'alumnat es forma treballant sobre necessitats reals del seu entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

Recull de polítiques i iniciatives de responsabilitat social que s'orienten a la comunitat universitària

5.1 BEQUES I AJUTS

Les beques i ajuts a què poden accedir els estudiants de la UB són:

→ [Per a estudis de grau](#)

→ [Per a estudis de màster universitari](#)

→ [Per a estudis de màster i postgrau propis](#)

→ [Per a estudis de doctorat](#)

BEQUES DE CICLES, GRAUS I MÀSTERS UNIVERSITARIS DE CONVOCATÒRIA GENERAL I DE MOBILITAT	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Sol·licituds	12.671	14.811	17.153	18.588
Beques concedides	6.983	8.463	9.696	10.448
Percentatge de sol·licituds concedides	55,11%	57,14%	56,50%	56,2%

Font: Gabinet Tècnic del Rectorat

A la darrera memòria de responsabilitat social ja es van enunciar [una sèrie d'accions que calia implementar el curs 2012-2013](#) per evitar que els estudiants haguessin d'abandonar els estudis per raons estrictament econòmiques. Tot seguit es mostren algunes xifres vinculades a aquestes accions.

- **El 80% dels estudiants de màster oficial** es van acollir a la bonificació del 28,69% del preu del crèdit matriculat per primera vegada dels màsters que no habiliten per exercir activitats professionals regulades.
- Es van convocar uns ajuts per pal·liar la pujada de la matrícula universitària. Un dels col·lectius beneficiaris són els estudiants de primer curs que compleixen els criteris econòmics

per optar a una beca però que, per l'enduriment dels criteris acadèmics, en queden exclosos.

Hi ha hagut 54 sol·licituds, 17 de les quals han obtingut l'ajut.

- Un altre col·lectiu beneficiari dels ajuts per pal·liar la pujada de la matrícula universitària són els estudiants que repeteixen una assignatura per primera vegada: poden pagar el preu de l'assignatura sense el recàrrec que s'hauria d'aplicar pel fet d'haver-la suspès anteriorment (l'ajut s'aplica a un màxim de divuit crèdits matriculats sota aquestes condicions). **Hi ha hagut 351 sol·licituds i se n'han concedit 140.**
- També es va dissenyar un pla d'ajuts per a casos d'especial dificultat econòmica, que consisteix que, a partir de l'anàlisi individualitzada de cada estudiant, es pugui dilatar fins a un màxim de dos anys el pagament complet de la matrícula i així es puguin continuar els estudis. **S'han rebut 85 sol·licituds i s'ha aplicat la dilació i el fraccionament a les 19 amb una situació més vulnerable.**

5.2 PRESTACIONS SOCIALS I SANITÀRIES

Beneficis socials reconeguts en la normativa de la UB als seus treballadors

La Llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2013 ha mantingut la impossibilitat d'oferir aquest tipus de beneficis socials, tal com es mostra a la taula següent.

DADES DE BENEFICIS SOCIALS PER ALS TREBALLADORS (PERCEPTORS)	2010	2011	2012*	2013
Plans de pensions	7.632	0	0	0
Fons d'acció social**	2.407	2.496	2.285	0
Ajuts de matrícula	1.068	1.177	1.061	0
Permisos de maternitat o paternitat	136	166	147	131
Indemnitzacions per invalidesa	4	5	1	0
Indemnitzacions per defunció	2	4	0	0

* Dels fons d'acció social, els ajuts de matrícula i les indemnitzacions per invalidesa i defunció durant l'any 2012 només s'han tramitat els ajuts corresponents a fets anteriors a l'entrada en vigor de la nova normativa.

** A diferència dels altres casos, que es refereixen al nombre de perceptors, el fons d'acció social es refereix al nombre d'ajuts.

Font: Recursos Humans

PERMISOS DE MATERNITAT O PATERNITAT	2010	2011	2012	2013
Dones	100	112	117	95
Homes	36	54	30	36

Font: Recursos Humans

[+ informació](#)

5.3 COMPROMÍS AMB LA IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES

La unitat d'Igualtat de la UB té la finalitat d'aconseguir que la igualtat entre totes les persones que formen la comunitat universitària sigui un fet. A partir d'aquest objectiu, es va elaborar el [II Pla d'igualtat](#) i vetlla perquè es faci efectiu durant el seu període de vigència: a partir del 2011 i fins que s'elabori el III Pla d'igualtat.

[+ informació](#)

A partir del compromís d'**establir una política de prevenció i eradicació de la violència de gènere** (compromís corresponent a l'eix 10è del II Pla d'igualtat) i d'acord amb les accions proposades en el marc d'aquest eix, la unitat d'Igualtat ha dut a terme les actuacions següents:

- **Acció: promoure els recursos orientats a la prevenció i la detecció precoç de situacions de discriminació i violència de gènere**

ACTUACIONS

– **Servei d'atenció i assistència** a les persones de la comunitat universitària que s'hi han adreçat per denunciar conductes d'assetjament sexual. A l'espera de l'aprovació d'un procediment institucional oficial de resolució únic, en algunes facultats s'han aplicat protocols específics d'actuació i prevenció aprovats per les juntes de facultat. A les facultats que no disposen de protocols específics, aquestes situacions s'han tractat amb mesures preventives fins a trobar una via de solució. Cal fer menció de l'assessorament i el suport rebut des de l'OSSMA en alguns serveis d'atenció i assistència.

- **Acció: elaborar un protocol d'actuació en cas de violència i d'assetjament sexual o per raó de sexe**

ACTUACIONS

– Organització de les reunions inicials del procés de desenvolupament del **Protocol de la UB per prevenir, detectar i actuar contra les situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe**. En aquestes reunions s'ha aconseguit:

- > Preveure les situacions de violència i assetjament possibles.
- > Plantejar els criteris per emprendre les mesures disciplinàries i legals idònies.
- > Aclarir les competències i els models d'actuació de les persones o els **òrgans encarregats de gestionar els casos de violència i assetjament sexual o per raó de sexe**.

- **Acció: donar visibilitat a les propostes i els recursos que la UB ofereix a la comunitat universitària (PDI, PAS i alumnat) per prevenir i detectar de manera precoç situacions de discriminació i violència de gènere**

ACTUACIONS

- Sensibilització per prevenir l'assetjament i promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, per mitjà de:
 - > **Presentació de les comissions d'igualtat** de cada facultat a l'alumnat i explicació de les funcions d'aquestes comissions.
 - > Incorporació d'**informació sobre el servei d'atenció de la unitat d'igualtat i sobre els drets de l'estudiant a l'agenda** que s'entrega cada any a l'alumnat.

- **Acció: commemorar el Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones**

ACTUACIONS

- **Exposició bibliogràfica sobre el llenguatge no sexista**, organitzada per la Comissió d'Igualtat de la Facultat de Filologia.
- Edició i publicació de la tercera edició del **Calendari 2013 d'Investigadores en Física Nuclear** al web de la Facultat de Física (a càrrec de la Comissió d'Igualtat de la Facultat de Física, amb la col·laboració del Centre Nacional de Física de Partícules, Astropartícules i Nuclear).
- Taula rodona **«Què fem davant de la violència de gènere? Respostes des de la societat i les institucions»** (a càrrec de la Comissió d'Igualtat de la Facultat d'Economia i Empresa).
- Conferència **«Violència psicològica contra la dona: de la influència a la dominació»**, amb la intervenció del grup de recerca de la UB que estudia la psicologia de la influència, l'assetjament i la violència (a càrrec de la Comissió d'Igualtat de la Facultat de Farmàcia).
- Conferència **«La violència de gènere davant dels tribunals de justícia. Mites i llegendes»** (a càrrec de la Comissió d'Igualtat de la Facultat de Medicina, juntament amb la Comissió de Violència Intrafamiliar i de Gènere de l'Hospital Clínic).
- Adscripció de la UB al **Manifest institucional unitari de rebuig contra la violència masclista**, consensuat per la Generalitat de Catalunya; les diputacions de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona; la Federació de Municipis de Catalunya, i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques.

- **Acció: organitzar activitats de formació específica per sensibilitzar contra la violència de gènere**

ACTUACIONS

- Participació en la programació i planificació de cursos i seminaris específics de gènere, i dels cursos de la Universitat d'Estiu de les Dones. Aquestes activitats estan orientades a sensibilitzar i a donar formació en qüestions de gènere al personal de la comunitat universitària i a la societat en general.

- **Acció: establir vincles amb entitats públiques i privades, locals, autonòmiques, estatals i internacionals compromeses amb la intervenció contra la violència de gènere**

ACTUACIONS

- Participació de la presidenta de la Comissió d'Igualtat de la UB en la reunió ordinària de la Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista de la Generalitat de Catalunya, en representació del Consell Interuniversitari de Catalunya. En aquesta reunió es van presentar el Programa d'Intervenció Integral contra la Violència Masclista 2012-2015 i les principals novetats i iniciatives de l'acció de govern en l'abordatge de la violència masclista previstes per a l'any 2013.

5.4 PROGRAMES D'INTEGRACIÓ I CONVENIS DESTINATS A AJUDAR L'ALUMNAT AMB UNES NECESSITATS ESPECIALS

El Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE) gestiona els programes d'integració següents:

- **Fem Via:** atén directament les necessitats especials dels alumnes amb algun tipus de discapacitat (actualment hi ha 584 estudiants). Té l'objectiu de promoure la igualtat d'oportunitats i la plena inclusió d'aquests estudiants en la vida acadèmica, i sensibilitzar i conscienciar la resta de membres de la UB.
[+ informació](#)
- **Atenció a la Diversitat:** té l'objectiu de facilitar la incorporació i la integració social i educativa de tot l'alumnat, d'afavorir un clima de convivència i respecte, i de potenciar els beneficis que la interculturalitat aporta a tota la comunitat universitària. És una iniciativa especialment important perquè el nombre d'estudiants nouvinguts a Catalunya augmenta any rere any.
[+ informació](#)
- **Atenció Temporal:** ajuda l'alumnat que viu una situació personal difícil (per malaltia, accident, situació familiar, etc.) que pugui afectar el seu rendiment i impedir-li una activitat acadèmica normal.
[+ informació](#)
- **Viure i Conviure:** és una iniciativa promoguda per l'Obra Social de Catalunya Caixa que consisteix a oferir als estudiants universitaris la possibilitat d'allotjar-se a casa d'una persona gran, de manera que es fomenta l'intercanvi solidari i la relació intergeneracional. Amb aquesta acció es vol donar resposta a les necessitats de companyia de les persones grans i a la manca d'allotjament dels estudiants joves.
[+ informació](#)
- **Lloguer Solidari:** és un programa solidari de la Fundació Catalunya - La Pedrera per llogar habitacions a preus assequibles. Està pensat, d'una banda, per a persones o famílies que disposin d'una habitació lliure a casa seva i vulguin llogar-la per obtenir uns ingressos com-

plementaris i, de l'altra, per a joves (preferentment universitaris) que busquin una solució assequible per emancipar-se.

El preu del lloguer de l'habitació es fixa per sota del seu valor de mercat i, a canvi, la persona arrendadora pot sol·licitar a la llogatera una contraprestació social (ajudar a portar la compra, col·laborar en tasques domèstiques, oferir classes particulars, etc.).

[+ informació](#)

A més, la UB té signats dos convenis importants:

- **Conveni de col·laboració amb l'Hospital Clínic i l'Institut Català d'Oncologia:** té com a finalitat ajudar els estudiants de la UB que, per raons mèdiques, han de passar llargues estades en aquests centres hospitalaris. Consisteix a organitzar activitats de suport acadèmic i seminaris de reforç durant l'estada dels malalts a l'hospital, perquè el vincle entre l'estudiant i els estudis universitaris no es debiliti i així es garanteixi la continuïtat formativa. El suport acadèmic és a càrrec d'una xarxa de col·laboradors assistents que gaudeixen d'un ajut econòmic com a contraprestació pels seus serveis, sense que impliqui cap tipus de relació laboral en cap de les modalitats, ni cap cost per a l'Hospital Clínic o l'Institut Català d'Oncologia.

[+ informació](#)

- **Conveni de col·laboració amb l'ONG Projecte Home:** s'organitzen jornades per acostar els estudiants de la UB a la realitat de les drogodependències i altres addiccions, des d'una visió àmplia, comprensiva i global. Tot i ser una iniciativa principalment adreçada a l'alumnat de la UB, està oberta a professorat de secundària i associacions de mares i pares.

[+ informació](#)

5.5 CONCILIACIÓ LABORAL

La UB, amb la voluntat de facilitar la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, ha posat en marxa dos projectes pensats per al PAS:

- Una bossa de 56 hores anuals perquè els treballadors puguin conciliar la vida personal, familiar i laboral. Un estudi fet posteriorment entre les persones implicades en el projecte (la participació és voluntària) ha mostrat que el 73% de les sol·licituds han estat per abordar deures i gestions personals, un 18% per a la cura de fills, un 6% per a la cura de pares i un 3% per a la cura d'altres familiars.
- Un projecte de gestió del temps. Totes les persones que hi han participat (la participació és voluntària) han hagut de fer una enquesta en línia obligatòria per exposar quin aprofitament fan del temps en horari laboral i, tot seguit, han vist reduït en quinze minuts l'horari laboral obligatori. A partir de la informació rebuda, l'objectiu és oferir la formació necessària perquè els treballadors aconseguixin aprofitar més el temps a la feina. Ha participat en el projecte el 87,77% del PAS. Pel que fa al col·lectiu de personal funcionari, la participació ha estat del 95,12%, mentre que en el cas del personal laboral s'ha reduït al 81,79%.

5.6 ATENCIÓ A LES SITUACIONS ESPECIALS DEL PAS

L'any 2013 el Vicerectorat d'Administració i Organització ha posat en marxa la Comissió de Seguiment i Prevenció de Problemàtiques Psicosocials. Aquesta comissió neix amb la finalitat tant de coordinar les situacions dels treballadors del PAS que, per la seva complexitat, reque-

reixen un tractament diferenciat, com de col·laborar amb serveis i recursos de la UB per proposar la millor solució als casos que hi arriben i fer-ne el seguiment.

A més, la Comissió pretén esdevenir un espai de reflexió conjunt sobre els diferents problemes que tracta per posar en marxa mecanismes de prevenció. La Comissió, després de tractar cada cas, emet unes recomanacions perquè es puguin prendre decisions des d'una perspectiva d'anàlisi integral de les problemàtiques.

Participen en la Comissió la vicerectora d'Administració i Organització (que la presideix), la comissionada per a Desenvolupament Social i Envel·liment, la presidenta de la Comissió per a la Igualtat de Gènere, la directora i la sotsdirectora de l'Àrea d'Organització i Recursos Humans, la responsable del Gabinet d'Atenció i Mediació, el cap de l'Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient, la presidenta de la Junta de PAS Funcionari, el president del Comitè d'Empresa de PAS Laboral i els delegats de prevenció dels diferents sindicats.

Recull de polítiques i iniciatives de responsabilitat social que s'orienten al conjunt de la societat

6.1 COL-LABORACIÓ AMB L'ENTORN PROPER

La UB fomenta la cooperació amb entitats de l'entorn proper a les seves facultats amb la voluntat d'implicar-se socialment i de col·laborar amb l'Administració local per afavorir el desenvolupament d'aquests espais. Destaquen dues col·laboracions al barri del Raval.

Tot Raval

La UB, a banda de relacionar-se molt estretament amb els grans equipaments culturals veïns (MACBA, CCCB, Biblioteca de Catalunya, Blanquerna, etc.), també participa de manera decidida en les activitats de la Fundació Tot Raval, i fins i tot forma part del seu patronat.

La Fundació Tot Raval és una plataforma de seixanta associacions, institucions, persones i empreses vinculades al Raval que es va crear el 2002 amb un objectiu comú: millorar la qualitat de vida al barri per mitjà de la coordinació i el treball en xarxa dels agents del territori en els àmbits social, cultural, econòmic i comercial.

[+ informació](#)

Xicra

La UB també participa molt activament en la posada en marxa de la Xarxa d'Institucions Culturals del Raval (Xicra). Ja s'ha aprovat el protocol que la posa en marxa i se n'han definit les funcions i els objectius.

6.2 UNIVERSITAT DE L'EXPERIÈNCIA

La Universitat de l'Experiència (UdE) ofereix a totes les persones de més de 55 anys programes universitaris d'entre un i tres anys acadèmics —depenent del programa—, sense exigir cap requisit formatiu previ.

El pla d'estudis combina assignatures específiques que aporten la base necessària sobre la matèria, amb assignatures de grau amb què els estudiants de la UdE comparteixen espai amb els estudiants de grau.

+ informació

La UdE es planteja els objectius següents:

- Oferir formació universitària i promoure la cultura en l'etapa avançada de la vida.
- Facilitar la integració de les persones grans en el context sociocultural que representa la universitat.
- Afavorir la comunicació intergeneracional per mitjà dels estudis universitaris.
- Oferir un lloc de trobada en què l'alumnat comparteixi una experiència cultural nova.

Els programes oferts per la UdE des de la seva creació són:

CURSOS DE LA UDE	2010-2011	2011-2012	2012-2013	OBJECTIUS 2013-2014	OBJECTIUS 2014-2015	OBJECTIUS 2015-2016
Biblioteques i Arxius en l'Era Digital*	√	√	√	√	√	√
Llengües i Literatures	√	√	√	√	√	√
Educació i Ciutadania**	√	√	√	√	√	√
Psicologia	√	√	√	√	√	√
Filosofia		√	√	√	√	√
Història de l'Art			√	√	√	√
Salut i Benestar			√	√	√	√
Alimentació i Gastronomia				√	√	√
Història, Societat i Territori				√	√	√
Astronomia i Meteorologia					√	√
Biologia: l'Ésser Humà enfront de la Biodiversitat					√	√

* El 2010-2011 s'anomenava Informació, Documents i Biblioteques en Clau Personal, i el 2011-2012, Informació en Clau Personal.

** El 2010-2011 s'anomenava Pedagogia i Societat, i el 2011-2012, Educació i Societat.

Font: Universitat de l'Experiència

A més, des de la UdE, en conveni amb altres unitats i institucions, s'organitzen cursos i activitats addicionals de formació, de relació i de lleure.¹ L'oferta corresponent al 2012-2013 és:

- Cursos d'anglès i francès.

¹ Estan oberts no només als estudiants de la UdE, sinó també a altres col·lectius de la UB sempre que siguin persones de més de 55 anys i hi hagi disponibilitat de places.

- Cursos d'activitat física (un curs de txi-kung i un d'activitat física).
- Cursos de música.

Puntualment, a més, s'organitzen conferències, tallers, viatges i altres activitats a proposta dels diferents programes o dels mateixos alumnes. Aquestes iniciatives estan obertes a la participació de tots els matriculats.

6.3 VOLUNTARIAT UB

Voluntariat UB és un espai obert a la comunitat universitària i a la societat en general, que té per objectiu contribuir a l'edificació d'una universitat més solidària i compromesa amb la societat civil. Participa en activitats a favor d'entitats benèfiques de l'entorn, ja sigui com a entitat organitzadora o mitjançant la col·laboració dels voluntaris.

[+ informació](#)

ACTIVITATS AMB LA PARTICIPACIÓ DE VOLUNTARIAT UB				
ACTIVITAT	ENTITAT AMB QUÈ COL-LABORA	2012	2013	OBJECTIUS 2014
Curs de formació en atenció a les malalties neurològiques	Associació Vallès Amics de la Neurologia	√	√	√
Recollida d'aliments al campus de Bellvitge i a l'Edifici Històric	Creu Roja de l'Hospitalet	√	√*	√
Olimpíada solidària d'estudi a les biblioteques	Associació de les Nacions Unides a Espanya	√		
Recollida de joguines	Creu Roja Joventut	√	√	√
Simulació dels òrgans de govern de les Nacions Unides	Associació de les Nacions Unides a Espanya		√	
Recollida de roba	Fundació Arrels i Fundació Formació i Treball		√	√

Jornada de sensibilització sobre el Dia Internacional d'Eradicació de la Pobresa	Fundació Arrels	√	√
Visita guiada a Arrels	Fundació Arrels	√	
Passejada de cors «Ningú dormint al carrer»	Fundació Arrels	√	
Voluntariat d'hivern	Fundació Arrels	√	
Suport al projecte de formació a distància	AUXILIA: voluntariat per a la integració cultural i social de persones amb discapacitat	√	
Recollida d'aliments	Banc dels Aliments	√	√
Trailwalker	Intermón Oxfam	√	
Commemoració del Dia Mundial de l'Aigua	Intermón Oxfam	√	
Curs de ioga solidari	Intermón Oxfam	√	
Recollida de medicaments	Banc Farmacèutic	√	√
Donació de sang	Banc de Sang i Teixits	√	√
Cursa dels Nassos	Càritas	√	√
Reforç escolar de primària	Fundació Catalunya - La Pedrera	√	√
Reforç escolar	Fundació Centre Obert Joan Salvador Gavina	√	√
Colònies d'estiu	Fundació Centre Obert Joan Salvador Gavina	√	√
Dinar de Nadal per a les persones necessitades	Comunitat de Sant Egidí	√	√
Calendari solidari 2014	CRAI	√	√
Recollida de productes d'higiene	CRAI (entitat organitzadora) i Fundació Arrels (entitat beneficiària)	√	
Estades amb gent gran	Amics de la Gent Gran		√
Voluntariat amb infants	Casal dels Infants		√
Campanya de donació de medul·la	Fundació Vicente Ferrer i Banc de Sang i Teixits		√
Recicla cultura**	Servei Solidari		√

* La recollida només es va fer al campus de Bellvitge.

** És una campanya en què es recullen llibres entre la comunitat universitària per, posteriorment, oferir-los el dia de Sant Jordi a canvi d'una donació.

Font: Comissionat per a Desenvolupament Social i Entorn

Resum de les activitats de Voluntariat UB l'any 2013

Entitats amb les quals ha col·laborat	14
Total d'activitats	24
Total de voluntaris	1.846
Joguines recollides	800
Sang donada (en litres)	769
Productes d'higiene recollits (en quilos)	200
Donacions (en euros)	2.363
Aliments recollits (en quilos)	1.781
Roba recollida (en tones)	3

6.4 PROJECTES D'APRENTATGE I SERVEI

Projecte d'aprenentatge i servei Dret al Dret

Dret al Dret és un projecte que comparteixen la UB, diverses organitzacions socials i algunes entitats públiques i professionals. Pretén fomentar la consecució d'una sèrie d'objectius, que es detallen a continuació, per aprofundir-hi quan estiguin implementats.

- Millorar i afavorir la defensa i l'exercici dels drets de les persones i dels col·lectius menys afavorits.
- Enfortir i millorar els serveis destinats als col·lectius amb més dificultats perquè puguin accedir als recursos jurídicosocials necessaris per defensar els drets propis.
- Millorar el servei que es presta a les organitzacions que treballen amb aquesta mateixa finalitat.
- Afavorir les relacions de col·laboració i el treball conjunt entre la Facultat de Dret i les organitzacions públiques, socials i professionals.
- Millorar la formació dels estudiants de Dret.

[+ informació](#)

Cal destacar que, per l'elevat nombre d'entitats participants i professors implicats, és un projecte destacat en el panorama universitari i social.

El treball que es desenvolupa s'organitza en clíniques jurídiques temàtiques:

- Clínica Jurídica de Dret Penitenciari
- Clínica Jurídica de Drets Humans
- Clínica Jurídica de Dones
- Clínica Jurídica de Protecció de la Infància i l'Adolescència
- Clínica Jurídica de Drets Socials
- Clínica Jurídica de Gènere i Dret Antidiscriminatori
- Clínica Jurídica de Drets Civils
- Clínica Jurídica de Medi Ambient
- Clínica Jurídica de Dret Immobiliari i Mediació Residencial
- Clínica Jurídica de Dret dels Consumidors
- Clínica Jurídica de Drets de les Persones, Sindicatures Locals i Bona Administració
- Clínica Jurídica de Diversitat Funcional
- Clínica Jurídica d'Estrangeria
- Clínica Jurídica General

Projecte d'aprenentatge i servei de les facultats de Pedagogia i Formació del Professorat

Les facultats de Pedagogia i de Formació del Professorat estan incorporant amb determinació la responsabilitat social entre les funcions clàssiques de formació de l'alumnat i de recerca científica que li són pròpies.

El programa d'aprenentatge i servei introdueix el compromís cívic en els estudis superiors i, alhora, innova en les metodologies de formació, que combinen els processos d'adquisició de coneixements i competències amb el servei a la comunitat.

Aquestes facultats estan institucionalitzant el programa i disposen de l'Oficina d'Aprenentatge i Servei, que coordina el Programa Transversal i impulsa la incorporació d'aquesta metodologia a les assignatures.

[+ informació](#)

Programa Transversal

El Programa Transversal el constitueixen una sèrie de projectes que s'ofereixen als estudiants dels diferents ensenyaments de grau i màster de les facultats de Pedagogia i Formació del Professorat.

Les propostes es desenvolupen amb diverses entitats de la ciutat i els alumnes que hi participen reben, en general, un reconeixement de crèdits.

[+ informació](#)

Per als estudiants de primer de Pedagogia, Educació Social, Treball Social, Educació Infantil o Educació Primària, s'ofereixen els projectes següents:

- Amics i amigues de la lectura.
- Acompanyament d'infants i joves en risc.

Els estudiants de segon a quart i de màster disposen dels projectes següents:

- En plenes facultats.
- Educació física i intervenció socioeducativa.
- Educant per la pau per mitjà del treball de recerca de batxillerat.
- Intervenció educativa amb infants i joves en situació de risc social.
- Reforç escolar i sortides lúdiques de coneixement de l'entorn.
- Projecte Rossinyol.
- Classes amb persones immigrades.
- Reforç escolar en context multicultural.
- Suport a l'aprenentatge en un context de treball per projectes.

PARTICIPACIÓ EN EL PROGRAMA TRANSVERSAL PER PROJECTES	
PROJECTE	NOMBRE D'ESTUDIANTS
Amics i amigues de la lectura	76
Acompanyament d'infants i joves en risc	30
En plenes facultats	21
Educació física i intervenció socioeducativa	41
Educant per la pau per mitjà del treball de recerca de batxillerat	1
Intervenció educativa amb infants i joves en situació de risc social	1
Projecte Rossinyol	5
Classes amb persones immigrades	5
Reforç escolar en context multicultural	8
Suport a l'aprenentatge en un context de treball per projectes	4
Total	192

Font: Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social

Pel que fa a l'impacte del programa d'aprenentatge i serveis a la docència, per al curs 2013-2014 s'han programat [disset activitats](#) d'aquest tipus en diverses assignatures.

6.5 FUNDACIÓ SOLIDARITAT

La Fundació Solidaritat es va crear l'any 1996 per iniciativa de la Fundació Món-3 i de la UB per promoure els drets humans i l'acció social, atès que les universitats tenen una responsabilitat amb la societat.

Tot seguit es descriuen els projectes iniciats o en curs durant l'any 2013 que són susceptibles d'individualitzar-se i diferenciar-se de l'acció global de la Fundació. Els projectes que ja es van esmentar a la darrera memòria se citen, però no es descriuen.

[+ informació](#)

Projectes de cooperació al desenvolupament duts a terme en altres països

- [Creació del Centre de Formació Integral per als Joves del Resguard Indígena de La María \(Colòmbia\)](#)

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2011-2013

- **Curs d'extensió universitària Models d'intervenció social i promoció econòmica per al desplegament de polítiques públiques al Marroc (Figuig)**

Amb aquest projecte es pretén formar polítics, tècnics locals i líders de la societat civil per desplegar polítiques públiques en àmbit local.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: novembre de 2013 - juny de 2014

- [Tractament d'aigües residuals d'origen industrial a les províncies de Luang Ning i Hanoi \(Vietnam\)](#)

Ha tingut lloc un seminari final per tancar un projecte de sensibilització sobre medi ambient i gestió d'aigües residuals a Hanoi.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2010-2013

- [Formació en drets humans a Israel i als territoris palestins ocupats](#)

En el marc d'aquest projecte, s'ha desenvolupat el curs d'extensió universitària en línia, en anglès, **International Law and Non Violent Popular Struggle: Organizing for Social Change**.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013-2014

Projectes destacats d'acció social duts a terme a l'Estat espanyol

- [Programa Paula d'Educació per a la Pau](#)

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2014

- **Implementació i primer curs del màster en línia especialitzat d'Educació per al Desenvolupament Sostenible i la Ciutadania Global**

Es tracta d'un màster adreçat a professionals de l'educació, que aporta coneixements i eines per comprendre i valorar amb sentit crític la realitat global i les dinàmiques del món globalitzat, i que permet aprofundir en el coneixement crític dels models pedagògics subjacents en les propostes actuals d'educació per al desenvolupament i els drets humans.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2011-2013

- **Sensibilització i Educació per al Desenvolupament entre el Jovent**

S'ofereixen diverses activitats de sensibilització que el professorat pot inserir en la seva programació a l'aula. Les activitats serveixen per sensibilitzar l'alumnat i motivar la recerca per la

pau, especialment en el treball de batxillerat, i alhora reforçar els objectius d'aprenentatge de l'etapa.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013

- [Observatori de Conflictes i Drets Humans](#)

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013

- [Tardor Solidària](#)

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013

- [Serveis d'assistència tècnica en l'àmbit de la cooperació, l'educació per la pau i l'acció social en administracions públiques](#)

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013

- **Projecte d'intervenció social al barri de Torre Baró de Barcelona**

Es desenvolupen activitats d'intervenció social al barri de Torre Baró, a partir de la gestió d'un edifici d'habitatges per a lloguer social cedit per l'Ajuntament de Barcelona.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013

- **Programa d'agricultura urbana i horts socials a l'Àrea Metropolitana de Barcelona**

Consisteix a posar en marxa cultius d'hortos per a persones en risc d'exclusió social a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. El programa acaba d'iniciar-se al municipi de Sant Feliu de Llobregat, on es crearan una setantena d'hortos, i continuarà als municipis de Rubí, Santa Coloma de Gramenet, Esplugues i el Prat.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013-2014

- **Convocatòria d'ajuts a persones amb menors a càrrec**

S'han convocat uns ajuts per al PAS de la UB amb menors amb algun grau de discapacitat al seu càrrec. S'han atorgat una trentena d'ajuts per un valor de 50.000 euros.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013

- **La memòria democràtica europea: més enllà del nazisme i l'estalinisme**

Elaboració d'un llibre blanc sobre les polítiques europees de memòria. Tot seguit, presentació del llibre en una publicació, un web i un col·loqui final d'abast europeu.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013-2014

- **Observatori Europeu de Memòries**

Creació de l'Observatori Europeu de Memòries per coordinar les polítiques europees de memòria democràtica, a escala tant governamental com de la societat civil. Té 22 socis de dotze països de la UE.

PERÍODE D'EXECUCIÓ: 2013-2015

Altres programes

- Trobada socioesportiva entre la UB i els centres penitenciaris Quatre Camins i de Joves.
- Trobada socioesportiva entre alumnat de la UB i persones amb trastorn mental de la Federació Catalana d'Associacions de Familiars i Persones amb Problemes de Salut Mental.
- Participació en comissions de solidaritat de la Xarxa Vives d'Universitats i de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques.
- Campanyes de solidaritat organitzades juntament amb [Voluntariat UB](#) (recollida de joguines, de llibres, d'aliments, demanda de donants, etc.).
- Col·laboració amb la campanya Colòmbia en Pau, en suport al procés de negociació per la pau de l'Havana.